

REMENÇADA JOVE

GUIONS DE TEATRE per a Secundària

(INFORMACIÓ CONVENIENT)

Què va ser LA REVOLTA REMENÇA?

Al segle XV, els pagesos de remença catalans es van revoltar contra el feudalisme, molt especialment contra els "sis mals usos", les lleis feudals més opressives.

La revolta va generar dues guerres de la pagesia contra la noblesa terratinent, de 1462 a 1472, i de 1484 a 1485 i, finalment, va aconseguir l'objectiu d'abolir els mals usos.

QUI ERA BARTOMEU SALA?

Va ser un dels principals dirigents de la revolta remença, juntament amb el seu oncle Pere-Joan Sala i amb Francesc Verntallat. Nat a Montornès del Vallès, Bartomeu va dirigir les tropes rebels en l'anomenada batalla de Montornès el 4 de gener de 1485, en la que els pagesos de remença van infligir una tremenda derrota a l'exèrcit de la Diputació del General comandat per veguer Pere-Anton de Rocacrespa.

Aquesta victòria dels pagesos va significar el punt d'inflexió de la guerra. El rei Ferran II, que preparava la conquesta de Granada, no volia tenir una guerra oberta a l'altre extrem dels seus regnes, i va forçar un acord entre els síndics dels remences i els representants de la noblesa, amb la signatura de la Sentència Arbitral de Guadalupe que abolia el règim feudal a Catalunya. Com a garant, la va signar també el rei Ferran II, malgrat que ell mantenia la duresa del feudalisme als seus regnes de Castella i Aragó.

La victòria remença ha estat considerada per alguns historiadors com la primera revolució triomfant d'Europa, i va fer de Catalunya un país pioner en l'abolició del feudalisme.

No es pot entendre el progrés comercial i industrial català dels segles posteriors sense aquest alliberament primerenc de la pagesia catalana.

Què és LA REMENÇADA?

Al poble de Montornès del Vallès, lloc on es va produir la decisiva victòria dels rebels remences, es commemora cada any la gesta amb la representació de LA REMENÇADA, un musical de gran format que els veïns interpreten a les places locals, en escenaris a l'aire lliure.

La Remençada disposa també d'una trentena de guions de teatre escolar, tant per a les escoles de Primària com per als instituts de Secundària, que ara posa a disposició de les famílies corona-recluses.

Endavant doncs, *teiatreros*, i, com diuen els actors per desitjar-se sort: *Molta merda!*

ELS LLENÇOLS DE L'AIXOVAR

de Xavier Bertran

(El guió se situa en el context de la revolta dels remences catalans contra el feudalisme, al segle XV.

Estem als primers dies de l'any 1485, quan l'exèrcit de la Diputació de Barcelona s'acostava a Montornès del Vallès, un petit poble remença, per combatre la tropa rebel de Bartomeu Sala)

(Escenari: Estem davant de can Torrent, una masia remença de Montornès. Hi ha tres cadires de boga)

(En escena hi ha Maria, una noia pagesa de 14 anys, seguda en una cadira, brodant un llençol. Després d'una estona, es posa a buscar dins d'un cistell on hi té els fils i les agulles)

MARIA: Ni un! Pensava que tenia un altre cabdell de fil vermell i no me'n queda ni un!
(alça la mirada cap al Sol) Ui, ja és tard... Potser que em posi a fer dinar...

(plega el llençol per recollir-lo, agafa el cistell dels fils i ho entra tot a la casa, deixant l'escena solitària)

(entren en escena Teresa i Rebeca, dues noies pageses de 15 i 16 anys, s'aturen al costat de les cadires, davant de la porta del mas, i criden la Maria)

TERESA. Maria!

REBECA: Maria, surt, que venim a buscar tots els llençols que tinguis!

MARIA: *(surt alarmada)* Què dieu? Que voleu els meus llençols?

TERESA: Sí, tots els que tinguis, per estripar-los...

MARIA: Esteu boges?

REBECA: Que sí, que ho ha ordenat en Bartomeu Sala! Hem de fer benes amb tots els llençols de Montornès.

TERESA: Els soldats arribaran a Montornès demà o passat i hi haurà una gran batalla. Hi haurà molts morts i ferits. Necessitarem moltes benes.

REBECA: Les àvies estan preparant unguents de farigola per untar les ferides, i a nosaltres ens han enviat a les masies a reunir els llençols.

MARIA: Voleu deixar-nos sense un sol llençol? Com dormirem, nosaltres? Agafeu-ne un o dos, ja n'hi haurà prou.

TERESA: Guaita què et preocupa, Maria! Com penses que dormirem nosaltres i tot el poble? Encara que haguem de dormir a la palla, millor que curem els ferits, no et sembla?

REBECA: Imagina't que el ferit és el teu pare...

MARIA: És veritat... Ara us porto els llençols.

(entra a la masia)

(comenten mentre esperen que torni)

TERESA: Aquesta casa no és pobre. Han de tenir un bon grapat de llençols.

REBECA: Doncs, apa, més feina a tallar benes...

(torna Maria amb quatre llençols)

MARIA. Aquí els teniu.

TERESA: Només tens aquests?

MARIA: Són tots.

(seuen a les cadires i es posen a estripar els llençols)

REBECA: De matinada hem anar a buscar els llençols de can Tacó, amb els soldats

acampats a Montmeló, quasi a tocar... *(riu, orgullosa)* Ens hem jugat la vida!

TERESA: Els del mas ja no hi eren, havien fugit. Totes les masies d'aquella banda estan abandonades.

REBECA: Els remences que no han fugit a temps de les masies de Mollet i Montmeló ho han passat molt malament. Els soldats els han tractat a tots com a rebels.

TERESA: No tenen pietat.

REBECA: Mira a can Bosquerons, què ha passat!... L'han ensorrat a canonades. Ells van fugir sota les bombes, amb el menut mort als braços.

(Teresa, però, no ha quedat conforme i treu el tema que la neguiteja)

TERESA: Escolta, Maria... Tu n'has de tenir més, de llençols...

MARIA: *(ho nega)* No. Aquests dos són els dels pares i aquests dos són els meus. *(els assenyala)*

(estripen llençols en silenci una estona més, fins que Teresa torna amb el tema)

TERESA: Però Maria, tu estaves preparant l'aixovar de la boda. El tenies molt avançat...

MARIA: L'aixovar no compta, és a part. L'aixovar és per quan em casi amb el meu promès.

REBECA: I tant que compta! En Bartomeu Sala ha ordenat que fem benes amb tots els llençols del poble.

MARIA: *(rabiosa)* El meu aixovar no el tocareu!

TERESA: I tant que sí! Vaig a buscar els teus llençols!

(entra a la masia sense permís)

MARIA: *(crida desesperada)* Deixa'ls estar, Teresa! No els agafis! *(es posa a plorar)*
Deixeu-me els meus llençols!

REBECA: Que garrepa ets, Maria! No et preocupa que faltin benes per les ferides? Prefereixes que es morin els ferits?

MARIA: Però què pensarà de mi el meu promès, si em caso sense un pam de roba!

REBECA: Tant de bo es mori el teu promès, si no ens vols donar els llençols!

MARIA: No diguis això! *(plora)* No diguis això!

(surt Teresa amb els llençols de l'aixovar de Maria. Ella i Rebeca es posen a estripar-los. Maria, plorant, s'hi afegeix, però se'ls mira amb pena mentre els va estripant)

MARIA: He estat cinc anys cosint-los i brodant-los... Des de ben petita... Volia tenir l'aixovar més bonic de Montornès... Els hi he brodat una flor a cada cantonada... Dalt de tot li havia posat el meu nom i ara acabava de posar-li el del meu promès... Però ja no tindrem res...

TERESA: Si us teniu l'un a l'altre, ja serà molt. Altres no podran dir el mateix, després de la batalla.

REBECA: Morirà molta gent, bons xicots del poble, germans nostres, amics nostres,

potser el nostre pare... bons remences...

TERESA: ...potser algun promès... Maleïts siguin els soldats, maleït sigui el veguer que els mana!

REBECA: Maleïda sigui la Diputació de Barcelona que ha enviat els soldats a matar-nos!

MARIA: *(sense deixar de plorar)* Jo no vull que mori ningú... Ni el meu pare, ni el meu promès... Però és que cada nit em posava a cosir, des de ben petita... I mica a mica anava tenint...

(entra Dolors, una noia de 16 anys, amb pressa)

DOLORS: Encara esteu aquí? Diu en Bartomeu que acabeu de passar per les masies recollint els llençols. No perdeu el temps!

TERESA: Au, recollim! Ja acabarem de tallar les benes per la nit.

(recullen l'escampall de benes i els llençols a mig estripar, els lliguen en farcells, se'ls carreguen i van a marxar. Maria les atura)

MARIA: Espereu un moment.

(entra al mas i surt amb dos llençols més)

MARIA: En tenia dos més, que estaven guardats en un altre lloc. Són els últims del meu aixovar. *(lliga el seu farcell)* Però aquests dos no els estriparem.

TERESA: Bartomeu Sala ha ordenat que fem benes amb tots...

MARIA: No amb tots. A la batalla hi haurà morts, a més de ferits. Caldrà fer mortalles per enterrar-los. Aquests llençols del meu aixovar ja no podran abraçar el meu cos de núvia, doncs almenys que abracin el cos s'un heroi que hagi mort per la llibertat dels remences.

DOLORS: Per la llibertat dels remences! *(totes van marxant carregades amb els farcells, mentre repeteixen la frase)*

TERESA: Per la llibertat dels remences!

REBECA: Per la llibertat dels remences!

**F
I
N**